No. 943 Zaterdag 25 Januari 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 24 Januari.

De werkzaamheid der Katholieken.

Rede van den heer Passtoors in de Kamer.

(*Vervolg*)

Wat nu zulk een organisatie doet voor eigen leden, daarvan wensch ik hun een kijkje te geven in de eigen organisatie van den Nederlandschen Roomsch-Katholieken Volksbond, omdat ik met deze organisatie het best op de hoogte ben, ofschoon alle organisatien in dien geest werkzaam zijn.

Onze bond telt 13,000 á 14,000 leden en werd opgericht in 1888, doch waarvan de meeste afdeelingen eerst in 1893 en 1895 tot stand kwamen. De cijfers, die ik zal noemen, loopen tot April in dit jaar. Welnu, aan ondersteuning bij ziekte werd in dien tijd betaald f227,700,93. Door de fondsen „Hulp in Nood", Liefdefondsen, enz. f24.134.84. Het fonds Weduwensteun f22,000.

Door onze arbeidsbeurzen werden 1207 personen aan het werk geholpen. Onze weerstandskassen en afdeelingskassen betaalden bij gemotiveerde werkstakingen f14,410. Aan gereedschappen voor jongelieden kochten zij in dien tijd voor f300. Onze teekenscholen worden jaarlijks gesubsidieerd met f8950.

Wij hebben onze vakscholen voor timmeren, schilderen, enz. Onze cursussen voor land- en tuinbouw met bekwame onderwijzers. Cursussen, voor de Fransche, Engelsche en Duitsche taal. Onze sociale cursussen ter ontwikkeling der werklieden. Op onze spaarbank werd gespaard tot een bedrag van f55,437,06.

Wij hebben het leerlingstelsel op eenige werkplaatsen ingevoerd op ons initiatief. Wij doen gezamenlijk onze inkoopen, die aan steenkolen f11,800 en aan andere zaken f340,000 bedroegen. Wij hebben 't eerst onze arbeiderswoningen gebouwd en geven vakbladen uit en hebben onze bibliotheken.

De heer Melchers heeft gezegd: „Wij achten het den plicht dier onterfden (de proletariërs) zich tegenover de gevolgen van het kapitalisme en de overmacht der kapitalisten te organiseeren in vak-, politieke en coöperatieve vereenigingen, alle middelen aan te grijpen, die het weerbaar maken en zijn toestand kunnen verbeteren, zijn levensstandaard opheffen."

Welnu, dan vraag ik aan de leden der sociaal-democratische arbeiderspartij: waar zijn dan uw sociale instellingen ter opheffing en verbetering van den levensstandaard van het proletariaat?

Behalve, dat onze werklieden elkander steunen, zooals ik heb uiteengezet, laten zij geen enkele gelegenheid voorbijgaan om hun rechten te handhaven en te bevorderen.

Het waren de katholieke werklieden uit het diocees Utrecht, die zoodra de Ongevallenwet door de Eerste Kamer was verworpen, onmiddellijk zijn bijeengekomen en de Regeering hun diep leedwezen daarover hebben betuigd.

Zoodra had niet de Staatscommissie voor de pensionneering van oude werklieden haar uitspraak bekend gemaakt, of het waren de leden van den R. K. Volksbond, die in een streng gesteld adres de Regeering er op wezen, hoe hoog de nood gestegen was en men niet langer kon wachten met de pensionneering.

Zoo in de gemeenteraden, waar onze mannen zitting hebben, te Gouda, Leiden, Arnhem en elders zijn zij steeds de eerste mannen geweest om telkenmale bepalingen over minimumloon aan de orde te stellen.

De heer Melchers heeft ook gezegd: „Wij zullen strijden, ook in dit Parlement, om alle proletariërs, zonder onderscheid van geloof tot een beteren strijd te organiseeren, voor de verbetering van hun toestand.

Ik vind dit een zeer edelmoedige gedachte van den heer Melchers, maar wanneer ik met die boodschap bij mijn vrienden zou aankomen, meen ik, dat zij zouden zeggen: weten de heer Melchers en zijn vrienden wel, wat wij eigenlijk willen of wel, dat wij reeds lang voor een dergelijk doel strijden? En daarom wensch ik den heer Melchers mee te deelen, wat wij dan eigenlijk willen.

Wij willen, dat de werkman niet als een *stomp werktuig* gebruikt worde, dat slechts waarde heeft naarmate het voortgebrachte werk, maar dat hij behandeld worde als een vrij wezen met een onsterfelijke ziel, *onze broeder* en gelijke voor God.

Wij willen, dat hij het zoete geluk van het *familieleven* geniete: dat zijn huiselijke kring geëerbiedigd zij; dat zijn echtgenoote hem niet door de fabriek ontnomen worde.

Wij willen, dat noch zijn krachten, noch die zijner kinderen door een overdreven arbeid worden uitgeput. Wij willen arbeids- en rusttijden in fabrieken en werkplaatsen geregeld zien.

Wij willen hem zijn recht op de wekelijksche rust waarborgen, opdat de „Dag des Heeren" zijn eigen dag, de dag des werkmans zij.

Wij willen hem verzekerd zien tegen armoede, wanneer *ziekte* of *ongeval* hem treffen.

Wij willen volgens 's Pausen woord: *„dat een matig en eerlijk werkman van zijn loon kan bestaan."*

Wij willen door de oprichting van Staatswege van *Arbeidersraden* en *Arbeidskamers*, trachten mee te werken tot het voorkomen en uit den weg ruimen van geschillen tusschen patroons en werklieden.

Mijnheer de Voorzitter: De Katholieken hebben zich nooit onbetuigd gelaten om al hetgeen op hun program staat uit te voeren.

Op het eerste congres, in 1893 te Rotterdam gehouden, waren 49 vakvereenigingen aanwezig.

Daar is gesproken over het volk, daar heeft men aangenomen een motie voor de pensionneering van ouden van dagen, daar is aangedrongen op Kamers van Arbeid, op Zondagsrust en vrije dagen, op invoer van maximum loon en minimum arbeidsduur, op het nemen van maatregelen tegen werkeloosheid, over misbruiken bij de gevangeniswet, bij onderaanneming en aanbestedingen; gesproken over tarieven, stukwerk, vrouwen- en kinderarbeid; uitbetalen van loon, op de gedwongen winkelnering, verzekering tegen ongelukken, arbeiderswoningen en aandeel in de winst.

Hieruit blijkt dus, dat bij de sociale kwestie onze mannen in de voorste gelederen staan en dat zij voor geen enkel andere partij wenschen onder te doen op het gebied der sociale actie.

De eenige grief, die de socialisten tegen ons kunnen hebben is, dat wij geen socialisten willen worden.

Ik weet zeer goed, dat wij het aflegen tegen de toekomst-muziek en de schoone beloften vaak afgelegd voor een menigte, die met ongeduld wacht op een hervorming der maatschappij zonder te vragen wat de toekomst zal geven. Uit dat oogpunt kan men ons desnoods behoudsgezind noemen, maar het is een behoudsgezindheid, die ten goede komt aan het individu en aan de maatschappij in het alge-

Feuilleton.

Waardeering bij den tegenstander.

Waren de Katholiekendagen in Duitschland voor de on-katholieke pers gewoonlijk het mikpunt van hatelijke schimpscheuten en een aanleiding tot dweepzieke verdachtmaking, — ditmaal schijnt dit in veel minder mate het geval te zijn geweest.

Zelfs valt met voldoening op te merken, dat vele on-katholieke bladen zich met wezenlijke waardeering hebben uitgelaten over den welgeslaagden Katholiekendag te Osnabrück.

Zoo kon men b. v. lezen in de *Konservative Korrespondenz:*

Gelijk alle algemeene vergaderingen der katholieken van Duitschland, had ook de acht-en-veertigste in de rij, die te Osnabrück gehouden werd, een ontzagwekkend verloop. Men wordt onwillekeurig genoopt tot bewondering der discipline in de uit onsamenhangende elementen saamgestelde vergadering en der diepbewuste tactiek van de leiders, wanneer men de verslagen van den Osnabrücker Katholiekendag leest. Het parool, dat ditmaal gegeven werd, zal ook in de vaderlandlievende evangelische kringen bijval vinden: het luidt: Op tot den nieuwen Cultuurkamp!

„De Cultuurkamp van den kant van den staat is ten einde," zoo verklaarde de afgevaardigde Herold, — de Cultuurkamp tegen de revolutiemachten begint.

In dezen nieuwen cultuurstrijd, dien wij reeds sinds lang als de hoofdtaak van het Christendom beschouwd hebben, zal de Centrumspartij onvoorwaardelijk op onzen steun kunnen rekenen.

De *Deutsche Tagesztg* de woorden der *Korrespondenz* aanhalend, verklaart het daarmee in de voornaamste punten eens te zijn.

Natuurlijk zal niemand verwachten of verlangen dat de niet-katholieke pers aan alles wat op den Katholiekendag gezegd is, onvoorwaardelijk haar bijval schenkt. Maar wel kan men verlangen dat ten minste hatelijkheden en verdraaiingen vermeden en de redevoeringen van het standpunt des sprekers beoordeeld worden.

Aan dezen rechtmatigen eisch nu voldoet ook de *Deutsche Tagesztg.*

Als inleiding wijst zij er op, dat men met eenig voorbehoud dient te oordeelen, wijl de verslaggevers maar een kort overzicht van de redevoeringen konden geven en begrijpelijkerwijze getracht hebben, de meest pakkende zinsneden te doen uitkomen. Maar uit die verslagen blijkt toch volgens haar duidelijk, dat de Katholiekendag een machtige, ontzagwekkende vergadering is geweest, machtiger en ontzagwekkender dan in de jaren te voren:

Zoo de sprekers de beteekenis van den Katholiekendag en de talrijkheid der vergadering roemend deden uitkomen, was dat begrijpelijk en gerechtvaardigd. Men moge kerkelijk, confessioneel en politiek gezind zijn zooals men wil, dit zal men niet kunnen loochenen, dat de krachtige aaneengeslotenheid, de eenparige bezieling, het toegewijde idealisme van den Osnabrücker Katholiekendag bewondering moeten wekken.

Deze waardeering wordt den Katholiekendag ook niet onthouden door zulke bladen, die overigens op de daar gehouden redevoeringen de scherpste critiek uitoefenen. Dat die aan eengeslotenheid louter schijn, het idealisme huichelarij, de bezieling kunstmatige opwinding zouden geweest zijn, ook de vinnigste vijanden der Katholieke Kerk hebben den moed niet dit te beweren. Zij doen veeleer uitkomen dat het zeer wenschelijk zou zijn, als ook in andere kringen een dergelijke stemming heerschen en tot uitdrukking komen mocht.

* *
*

Het blad acht het natuurlijk, dat bij een gelegenheid als deze, pakkende, krasse woorden werden gesproken. Maar die moet men niet op een goudschaaltje wegen, doch ze verstaan in verband met het verder gesprokene en met de omgeving.

In 't bijzonder is men den voorzitter Trimborn hard gevallen wegens zijn woord over den nieuwen Cultuurkamp. Daarop zegt de *Deutsche Tagesztg.:*

Wie den afgevaardigde Trimborn kent, die weet dat zijn beminnelijke persoonlijkheid geen agressieve neigingen huldigt. Wie zijn stenographisch weergegeven woorden gelezen heeft, weet ook dat hij met het woord over den nieuwen Cultuurkamp niets gezegd heeft, wat tegen de Evangelische Kerk zou gericht zijn. Hij verstond veeleer onder den nieuwen Cultuurkamp den in den laatsten tijd weer heftig uitgebroken strijd der Kerkvijanden van allerlei aard tegen de Kerk in 't algemeen en tegen de Katholieke Kerk in 't bijzonder.

Dat de katholieken dezen strijd aanvaarden willen, dat zij in dezen strijd den sabelhouw de beste parade achten, kan men hun niet kwalijk nemen. Verstaat men den nieuwen Cultuurkamp zoo, dan kan men de *Kons. Korr.* geen ongelijk geven, wanneer zij dezen strijd als de gemeenschappelijke hoofdtaak van het

meen. Daarom gaan wij voorzichtig schrede voor schrede verder, in het vaste bewustzijn de massa te zullen brengen naar een hooger ideaal, naar een ontwikkeld, arbeidzaam, godsdienstig en huiselijk volk.

Ik heb hiermede een vage schets gegeven van de actie der Katholieke werkliedenpartij op sociaal gebied.

Met een enkel woord schetste ik, hoe het bij onze partij met de sociale actie gaat, maar ik wijs nog op een ander gebied, nl. de Gildenbond van werkgevers, die niet tegen ons, maar met ons is in het plegen van overleg. En terwijl immers de sociaal-democratische partij nu harrewart over de agrarische kwestie, terwijl men elkander in „Het Volk" allerlei moois naar het hoofd gooit over uitspraken van Kauchsky en anderen, en strijd ontstaan is over de vraag of er 5 of 7 leden, waaronder geen enkele boer in de commissie van onderzoek zullen zitten, beschikt de Katholieke partij over een bloeiende organisatie van den landbouw, In Noord-Brabant alleen telt zij 14,000 leden, in Limburg 11,000, in Gelderland 7000 leden, en het weekblad telt alleen in Noord-Brabant 12900 abonn'és, terwijl zij beschikt over 40 leenbanken, waardoor duizenden arbeiders en kleine boeren ontrukt zijn aan de klauwen der woekeraars.

Ook op het gebied van onderwijs en van de drankbestrijding heeft de katholieke partij veel gedaan.

Ik zal niet spreken over de schatten, die wij dagelijks voor de ontwikkeling onzer kinderen opbrengen, maar wensch alleen te wijzen op den bond van Katholieke onderwijzers in het Zuiden, die zijn vertakkingen in de Katholieke provinciën heeft, op de reeds lang bestaande vereeniging van Roomsch-Katholieke hoofdonderwijzers van bijzondere scholen in het bisdom Haarlem, terwijl ook sedert een jaar of zes aldaar door Monseigneur Bottemanne een diocesane vereeniging van katholieke bijzondere onderwijzers werd opgericht; al die vereenigingen hebben een zestal jaren bestaan en een pensioenfonds en een weduwen- en weezenfonds. Verder hebben de beide diocesaan-onderwijzers-vereenigingen in de diocesen Haarlem en Utrecht een interdiocesaan pensioenfonds opgericht, ten einde den onderwijzer op 65-jarigen leeftijd een pensioen te verzekeren van twee derde van hun traktement.

Wat de drankbestrijding aangaat, volgens de laatste opgave van den almanak „Sobrietas" van 1902 zijn van de 35000 drankbestrijders, die zich vereenigd hebben, alleen 14000 Katholieken. Ook hier staan de Katholieken dus in de voorste gelederen.

Dat ook de Katholieken op dit punt strijdbaar zijn, leid ik af uit het 20-tal brochures hunnerzijds geschreven, en dat ze er met de pen en met het woord voortdurend bezig zijn de massa te waarschuwen tegen drankmisbruik.

Slot volgt.

LA CUESTION CUARENTENA.

(*Ingezonden.*)

Ayer en la mañana entró á este puerto el vapor holandés „Prins Willem V", procediente de Amsterdam y puertos de la costa Norte de Sud-América, dicho vapor fué puesto en cuarentena de una manera, en mi concepto. injusta como voy á probarlo.

Al salir de La Guaira murió á bordo el Dr. Abeles de una enfermedad á los riñones, segun lo probó hasta la saciedad el médico de á bordo Dr. J. Van der Sman; todo el mundo sabe que las enfermedades de los riñones no son contagiosas, excepción hecha de la enfermedad llamada de Wright, la que, según recientes publicaciones, parece contagiosa *por contacto directo*. Si la muerte del dr. Abeles fué el motivo de la imposición de la cuarentena, esta fué injusta y altamente perjudicial á los pasajeros, á los comerciantes y á otros muchos, aunque haya redundado en beneficio de tres ó cuatro personas.

Despues se ha dicho (en vista de la injusticia cometida) que la cuarentena se debe á que despues de la salida del vapor, ó coincidiendo con ella, han aparecido en Paramaribo algunos casos de fiebre amarilla. Si esto es así y esta es la causa, se deben poner en cuarentena *todos los buques* procedentes de los puertos de Venezuela; desde luego que es perfectamente sabido que la fiebre amarilla es endemica en *todas* las costas de Venezuela, desde tiempo inmemorial; en Maracaibo le dá fiebre amarilla á casi todo europeo ó norte-americano; en La Guaira y Pto. Cabello, idem; de este modo creo que he probado que la cuarentena impuesta al vapor „Prins Willem V" es injusta.

Los señores médicos y miembros de la Junta de Sanidad no solo tienen sobre sí la responsabilidad de la Salud Pública sino también con una decisión tomada á la ligera ó por causa de otro orden, pueden lesionar muchos intereses, en los cuales ellos quizá no han pensado.

Como estos renglones los escribo á la ligera y con los datos que he podido recojer como causas de esta cuarentena que, en mi concepto, es injusta; no puedo extenderme á consideraciones de otro orden, que son mas bien del dominio de la prensa de Curazao.

LUIS SCHOLZTS.

Tot onze overgroote spijt ontvingen wij bovenstaande regelen eerst Zaterdagmorgen ll. toen ons blad reeds ter perse was. Echter hebben wij volgaarne gebruik gemaakt van de vrijheid ons door den geachten inzender gegeven om bij bevoegde personen informaties in te winnen en ook ons gevoelen te zeggen omtrent den genomen maatregel van den geneeskundigen raad. Wij nu begrijpen zeer goed, dat het den passagiers der *Willem V* geweldig tegenviel, toen zij hier moesten hooren, dat zij niet aan land mochten gaan, maar nog eenige dagen in *quarantaine* moesten blijven. Ongetwijfeld is, na het treurig sterfgeval van den heer DR. ABELES, ook gedurende de reis, over de *mogelijkheid* eener quarantaine-verklaring gedacht en gesproken. Het kon immers den passagiers niet onbekend zijn, dat DR. ABELES in Suriname de hospitalen heeft bezocht, waar waarschijnlijk lijders waren wier ziekte later duidelijk gebleken is gele koorts te wezen. Althans is hier begin Januari een telegram ontvangen, dat er te Paramaribo drie gevallen van gele koorst waren voorgekomen. Ook de geneesheer aan boord der *Prins Willem V* heeft gedacht aan *gele koorts*. Ten overvloede is door den kapitein de hut afgesloten en alles wat den doode had toebehoord vernietigd niettegenstaande de verklaring des dokters, dat nierziekte den dood veroorzaakt had. Zeer goed immers weten wij, dat praktijk in bijzondere gevallen meer vermag dan de algemeene wetenschap door theoretische studie verkregen. Een dokter die nimmer gele koorst heeft behandeld zal bij verschijnselen, aan verschillende ziekten gemeen, eerder tot een hem bekende ziekte *moeten* besluiten, dan tot een ziekte welke door hem nimmer werd waargenomen. De stadsgeneesheer nu meende, na het geheele verloop der ziekte te hebben nagegaan, dat hier werkelijk een geval van gele koorts aanwezig was, wellicht ontstaan door besmetting uit Suriname. Aanstonds werd de geneeskundige raad bijeengeroepen, welke niet aan boord kwam, maar in een bootje bij het schip langen tijd conferentie hield, alle verschijnselen nauwkeurig naging, het geheele verloop der ziekte ernstig overwoog en ten slotte eenparig, zonder dat iemand der leden ook maar een enkele bedenking opperde, overtuigd was verplicht te wezen te verklaren, dat hier een geval van gele koorts zich had voorgedaan. De mannen dus, die bij de theoretische kennis ook de practische ondervinding konden voegen, verklaarden dat de verschijnselen over welker oorzaak Dr. J. Van der Sman redelijk had *kunnen* en *mogen* twijfelen en in gunstigen zin beslissen, hier zonder de minste overdrijving of lichtzinnig oordeel aan gele koorte *moest* worden toegeschreven. Het gevaar, dat er voor ons eiland bestond, was niet denkbeeldig, maar werkelijk aanwezig, niet omdat de *Prins Willem V* een land had aangedaan waar gele koorts inheemsch is, maar omdat *aan boord zelf* zich een geval had voorgedaan. Alle besmetting kan bij het tegenwoordig verkeer onmogelijk worden vermeden, doch de *quarantaine* dient om deze zooveel mogelijk tegen te gaan. Nu lijden eenige personen schade, wij betreuren het en hebben medelijden met hen die *gedwongen* worden zich op te offeren voor het algemeen welzijn, doch bij toegevende onvoorzichtigheid lijdt de geheele handel. Wij hopen van harte en twijfelen er niet aan, dat de personen die protest aanteekenden, thans overtuigd van de redelijkheid van den genomen maatregel vrijwillig zich zullen onderwerpen aan een besluit, dat streng

---

Christendom aanduidt.

De Kerkvijanden richten hun aanvallen niet alleen tegen de Katholieke Kerk maar ook tegen het aan belijdenis vasthoudende Christendom in 't algemeen. In dezen strijd moeten de beide christelijke belijdenissen naast elkander staan. Hier en daar is dit bewustzijn ook op den Katholiekendag tot uiting gekomen; wij hadden gewenscht dat dit nog scherper en nog beslister gebeurd was. In katholieke en evangelische kringen moet naar onze meening de overtuiging steeds vaster en algemeener worden, dat het ongeloof een gemeenschappelijke vijand is, die gemeenschappelijke tegenweer eischt.

Zooals men ziet, beprijpen de hier aangehaalde protestantsche bladen, dat wie ernstig den strijd wil aanbinden tegen de dagelijks stouter optredende machten der revolutie, geen krachtiger bondgenooten in dezen strijd kan hebben dan de katholieken.

Tot dusver schenen vele niet-katholieke bladen het catholicisme als de gevaarlijksten vijand te beschouwen, veel gevaarlijker dan het socialisme.

Zachtjes aan wordt men echter wijzer, en laat men koeltjes de heetgebakerde schreeuwers van den „Evangelischen Bond" tegen Rome razen, begrijpende dat niet van Rome het gevaar komt, maar juist van Romes doodsvijandin, de revolutie.

Het was te wenschen dat deze waardeering voor het werken en streven der katholieken in protestantsche kringen meer algemeen werd en dat alle rechtzinnige protestanten begrepen hoe zij als Christenen den katholieken de hand behooren te reiken tot bestrijding van den gemeenschappelijken vijand: den geest van ongeloof en revolutie.

Niet alleen is een nieuwe cultuurkamp in aantocht, maar feitelijk is de strijd al begonnen; dat valt niet te loochenen en de *Berliner Börsenkurier* heeft al ronduit gezegd, dat de heer Trimborn volkomen gelijk had.

De nieuwe anti-clericale beweging, die over heel Europa wordt waargenomen, vindt haar oorsprong in het internationale Vrijdenkerscongres, in 1900 tijdens de wereldtentoonstelling te Parijs gehouden.

Onmiddelijk daarna is de aanval tegen de Katholieke Kerk over de heele lijn begonen en wel volgens een vastberaamd, internationaal veldtochtplan.

Tot de vinnigste strijdmiddelen behoorden een reeks verdachtmakende geschriften van zekeren Grassmann en andere pamfletten, het eene al heftiger dan het andere. Dat opruiiend geschrijf had weer ten gevolge een menigte anti-clericale betoogingen, waarbij de redenaars hun ware gevoelens en de oogmerken, die zij nastreven, allerminst onder stoelen of banken staken.

Met name wijst de *Köln Volkszeitung* in het bijzonder op een vlugschrift van zekeren Dietz, te Leipzing verschenen en gedrukt in 15.000 exemplaren, die aan al de gemeentebesturen van het Duitsche Rijk werden toegezonden.

Daarin worden „alle Duitschers, zonder onderscheid van gezindte, opgeroepen om mee te werken tot oprichting van een nationale Duitsch Kerk, welker leerstukken zouden worden beproken en vastgesteld door de godgeleerde faculteiten van de Rijkshoogescholen op den grondslag van een wetenschappelijk onderzoek, waarbij met den inhoud van den bijbel rekening zou worden gehouden."

Zoowel protestanten als katholieken worden dus uitgenoodigd, met hun eigen Kerk te breken, ten einde des te beter Rome te kunnen bestrijden!

Niet overal gaat men zoo onbesuisd te werk als een Grassmann of een Dietz; er zijn er zelfs, die al dit geschrijf onvoorzichtig noemen, wijl het de aangelegde batterijen te spoedig heeft ontbloot. Het was beter geweest te wachten tot zich een geschikte gelegenheid aanbood, om niet den schijn van uitdaging te wekken.

Maar ondertusschen gaat men toch zijn gang. Zoo heeft b. v. gelijk wij gemeld hebben, de groothertogelijke regeering van Mecklenburg verlof gegeven tot het houden van een openbare geldinzameling ten behoeve der Los-van-Rome-beweging.

De Duitsche katholieken, zoo besluit de *Köln. Volkszeitunh*, betreuren ten diepste tot den strijd gedwongen te zijn. Maar zij hebben het recht zich te verdedigen, al zoekt men hun dit te betwisten en al wil men hen dwingen de hand te kussen, die hen slaat, op straffe van als rustverstoorders uitgekreten te worden.

Het blad voegt er bij dat de strijd van den kant der tegenstanders gevoerd wordt „met al de heftigheid van den verwoedsten godsdiensthaat, in een taal die aan de grofste buitensporigheden herinnert, waaraan Luther zich met de pen en het woord heeft overgegeven."

Met een onbeschaamdheid zonder gelijke worden de smerigste anekdoten van alle tijden en alle landen bijeengeraapt, zonder dat men er zich om bekommert of zij waar of lasterlijk zijn.

Maar het Congres te Osnabreck heeft getoond dat de Duitsche katholieken met kracht zullen weten te handelen. Het wachtwoord is gegeven en zal weerklank vinden waar het noodig is. Ziedaar de voornaamste verdienste dier machtige uiting van het katholieke Duitschland.

⁂

De *Unita Cattolica* van haar kant doet uitkomen, dat het in Italië al eveneens gesteld is als in Duitsch land. Ook daar leeft men in afwachting van nieuwen cultuurkamp; nog sterker, men is al in den strijd gewikkeld. Hij kan alleen nog maar in heftigheid toenemen. Dezer dagen stelde een spotblad den heer Zanardelli voor, behaaglijk gezeten onder een wingerd en met een begeerig oog naar de trossen kijkende, terwijl hij zich de vraag stelde: "Is het oogenblik tot den oogst niet gekomen?" Op de trossen nu had de teekenaar geschreven: "Godsdienstige congregaties."

In de regeeringskringen bekommert men zich weinig over het socialistisch of het anarchistisch gevaar. Italië, denkt men, heeft alleen het clericale gevaar te duchten.

Het Italiaansche blad stelt den Osnabrücker Katholiekendag tot voorbeeld aan de Italiaansche katholieken, toen zij te Tarente in Congres vereenigd waren. „Door eendracht van geest en eendracht in de daad zullen wij ongetwijfeld de kracht verkrijgen die, bij een nieuwen cultuurkamp, zal doen zien dat de Italiaansche katholieken de zending niet onwaardig zijn, hun door God toevertrouwd, namelijk de wachters te zijn van Zijn Plaatsbekleeder op aarde."

was en hard, omdat het niet verwacht werd, maar toch noodzakelijk is voor het algemeen belang van handel en scheepvaart. Geenszins mogen wij veronderstellen, dat de stadsgeneesheer, noch de geneeskundige raad, niet begrijpen en gevoelen, welke een treurige gevolgen hun besluit heeft voor de personen wien hun vonnis treft, maar wij prijzen de mannen, die pal staan en zonder te letten op eigen gemak en voordeel hun plicht doen en waken voor ons allen en daardoor het harde lijden van velen, den dood wellicht van enkelen voorkomen, en verhoeden, dat den reeds kwijnenden handel een nieuwen, lang nawerkenden slag wordt toegebracht.

Wat het lossen der goederen en het niet ontsmetten der brieven betreft, zoo werd ons verklaard, dat hierdoor geen gevaar van besmetting ontstaat. Ook zijn de brieven, voor zoover wij weten, niet uit een besmet verlaard land afkomstig.

In Caracas-baai geeft de dokter wel verlof om op bepaalden afstand te spreken met de passagiers, doch nimmer om met hen in aanraking te komen. De militaire wakers zorgen voor de handhaving van dit gebod.

Is hier tegen misdaan, wij weten dit niet met zekerheid, dan is het zeer zeker geschied tegen den uitdrukkelijken wil des geneesheers, en is moedwillig de wet overtreden. Ook is nog mogelijk, dat personen in aanraking zijn geweest met de passagiers, voordat de dokter daar aanwezig was, zoodat ook dit feit geenszins als een bewijs van noodelooze, onrechtvaardige, willekeurige afkondiging der quarantaine kan gelden. Jammer, dat bij algemeene belangen het publiek zoo weinig medewerkt, en meermalen de moeilijkheden nog grooter maakt.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Officieele berichten.

Bij Koninklijk Besluit dd. 16 December 1901, No. 44, zijn tot leden van den Kolonialen Raad alhier benoemd de Heeren MORRIS E. CURIEL en R. J. HOIJER.

Havennieuws.

Woensdagmorgen omstreeks elf uur is de duitsche kruiser *Vineta* wederom onze haven binnengeloopen om kolen in te nemen. De saluutschoten werden beantwoord door het Waterfort en na het ankeren werden er schoten gewisseld met de *D'Estrées*. Vrijdagmiddag is de *Vineta* wederom naar La Guaira vertrokken.

* *
*

Donderdagmiddag tegen vijf uur is het fransche oorlogsschip *D'Estrées* naar Carúpano vertrokken.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven :

Victoria Bor, L. A. Brun, Eleonor M. Brook, Charlie Cummings, L. Correa Lima, José Gonzalez R., Georg Haack, Magorita Henriquez, Mrs. Harrison c|o The Aruba Phosphaat Maatschappij, Victor Leon, M. Maduro, M. C. Rusell, Petronilia Raven, Wilhelm Severeyn, Maria Torrer, Maria Wilhelm, (Caracasbaai).

Ongelukken.

Maandag had er een treurig ongeluk plaats op de plantage *San Sebastian, 4de district*. Nadat er jacht was gemaakt op schadelijk gevogelte, werd het geweer, niet ontladen, weggezet. Een jongeling van 16 jaar ziet het staan, speelt er mede en legt al schertsend aan op een kind van 5 jaar. Plotseling gaat het schot af, het kind lag doodelijk getroffen. De jongeling wanhopig snelt uit het huis, de vader van den kleine is als buiten zich zelf van schrik en onsteltenis. Te laat helaas werd nu ingezien, dat ook ditmaal wederom de dood van een kind slachtoffer was van verregaande onvoorzichtigheid.

* *
*

Woensdagmiddag is een oppassend metselaar, zekere M van Santa Rosa, vader van vele kinderen, door een stuk steen, dat van een muur viel, welke op de werf „De Wilde" moest worden afgebroken, zoodanig getroffen, dat hij bijna onmiddellijk dood was.

Dankbetuiging.

Wij ontvingen van den heer J. P. E. NEUMAN, uitgever van *De Curaçaosche Courant* een pracht exemplaar van den algemeen bekenden wandalmanak voor Curaçao. Hartelijk dank.

Prinzessin Victoria Luise.

Maandagmorgen ll. circa 7 uur kwam dit pleizierjacht der *Hamburg-American Line* onze haven binnen. Wat een bedrijvigheid heerschte er oogenblikkelijk. Tal van nieuwsgierigen stonden de passagiers reeds op te wachten, allerlei slag van rijtuigen begeerig naar een vrachtje maakte het drukke verkeer nog drukker. Veel reizigers waren er ditmaal niet aan boord, verleden jaar telde men 198 nu even honderd. Maar toch heerschte er algemeene opwektheid, want velen konden weer op een buitengewone verdienste rekenen. Tot aan het uur van vertrek 5 uur n. m. bleven de rijtuigen de stad en buitenwijken in alle richtingen doorkruisen en hier en daar werden inkoopen gedaan.

Zij, die het jacht wilden bezichtigen, werden allervriendelijkst ontvangen en konden de gemakkelijke, weelderige inrichting niet genoeg bewonderen. Drie dekken boven elkander salon–, boven–, en wandeldek, geven al aanstonds zooveel te zien, dat men niet uitgekeken kan komen. Het gymnastieklokaal met 12 *Zander*-toestellen is eenig. De drukkerij geeft werk voor twee zetters, kortom alles is zoo modern mogelijk.

Colombia.

Wij lezen in de *Curaçaosche Courant :*

Berichten deze week uit Columbia ontvangen melden dat tusschen de vloten van het Gouvernement en van de revolutie een ontmoeting in de nabijheid van de haven van Panama plaats heeft gehad. Elk der eskaders bestond uit 3 schepen. De revolutionairen hebben de overwinning behaald en een der schepen van het Gouvernement doen zinken. Generaal Alban, Gouverneur van Panama, tevens bevelhebber over de landen zeemacht in die streken, is in de ontmoeting gesneuveld.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

FORMA PERFECTA. — Escribe el Dr. J. Graterol i Morales, residente en Coro:

„El suscrito, Dr. en medecina y cirujia de la ilustre Universidad Central de Venezuela, certifica: que hace ya muchos años viene usando con éxito, sobre todo en los niños, la acreditada preparacion Emulsión de Scott en la cual el aceite de hígado de bacalao se encuentra emulsionado en una forma tan perfecta y en proporciones tales que la caracterizan como el mejor preparado de su clase."

La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana, ilustradas con magnificos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

Nederland.

Het laatste der „Parlementaire portretten" van mr. Antonio in *De Telegraaf* bevat over het nieuwe a. r. Kamerlid Talma de volgende lofspraak:

Ziedaar dan eindelijk — aldus erkenden allen, die naar aanleiding van de zitting schreven, waarin de heer Talma de heeren tot eene explosie van enthusiasme wist te brengen: ziedaar dan eindelijk de wondervogel! De redenaar, bij Gods genade. De jonge man, die, op slag blijkt de Demosthenes onzer Tweede Kamer te zijn, onze „Cicero". De afgevaardigde, die tegenover de „dikke woorden" der socialisten zal stellen de macht en de kracht van zijn schoone, welluidende taal.

Inderdaad is 't optreden van den heer Talma een evenement in onze Kamer!

En als iemand mag heeten een „Zondagskind", een door de goden en de muzen bevoorrecht sterveling, dan zeker de heer Talma.

Hij heeft nu inderdaad alle gaven van moeder natuur gekregen, geschikt makend om te schitteren.

De gewoonte om den indruk, dien men van iemand krijgt — zoo op „'t eerste gezicht" — te doen gelden, vaak zeer zwaar, bij het oordeel, dat men zich over dien persoon zal vormen, is niet zelden onbillijk. En bedriegelijk! Men heeft zoowel schavuiten met de facie van een fatsoenlijk mensch, als braven, nu een maal met afstootende tronie, geboren ezels, van wie gij denken zoudt dat 't „bollen" zijn en knappen, die er wat stupied uitzien......

De heer Talma zal wel op ieder, die hem voor 't eerst ziet, een allerprettigsten indruk maken. De jonge, vlugge, lenige, welgebouwde, zich sierlijk en makkelijk en los bewegende, figuur teekent onmiddelijk beminnelijkheid, beschaving, zekere vroolijke en opgeruimde faciliteit om met menschen om te gaan, menschen voor zich te winnen......En ook het type van dezen volksvertegenwoordiger stemt u bij den eersten blik sympathiek, aangenaam. Er is in de teekening van dit jonge, gehéél gladgeschoren, gezonde gelaat iets, wat aan de trekken van den heer Lohman doet denken. Men zou geneigd zijn, te vragen of er verwantschap bestaat tusschen deze beide geslachten. De heer Talma heeft dezelfde soort van scherp naar beneden piekenden neus, waaronder een klein, wat saamgewrongen mondje, maar niet driftigscherp is hier de expressie, doch leuk, guitig, geestig. Van „spirit" en gezonden levenslust schitteren ook de donkere, stralende oogen. En wanneer de heer Talma daar zoo in de Kamer rond loopt, meestal met een prettigen lach op het gezicht, graag schertsend, soms studentikoos even op een bankje zoo half-zittend, dan weer iemand aanklampend met vroolijk, opgewekt, toch niet overdruk gepraat, gevraag, dan kost 't wezenlijk moeite om niet te meenen, dat men hier een jolig student of — liever nog — een levenslustig, het genot des levens, in den besten zin, met volle teugen savoureerend kunstenaar voor zich heeft, maar wel een hoogedelgestrengen volksvertegenwoordiger......

En zeker niet iemand van des heeren Talma's beteekenis, — schitterend redenaar, man van fijne beschaving, artistiek zoowel als degelijk in zijn weten, zijn kennen.

Want al de goede gaven, hiergenoemd, zijn des gelukkigen heeren Talma's deel. En bij z'n allereerste optreden in het Parlement heeft hij, als misschien niemand vóór hem, hart zoowel als oog en oor der Kamer veroverd......

Tegenover deze kranige verschijning zou 'k nu wel lust hebben een paar andere „jongeren" nog te teekenen, ook om de contrasten. tot welke ik onwillekeurig zou moeten komen.... Een paar allergrappigste „kiekjes" heb ik van het Binnenhof meegebracht. Doch ik bewaar ze zorgvuldig tot later.

Buitenland.

Rusland.—Wat er aan het hof te St. Petersburg precies is voorgevallen, is nog niet met absolute zekerheid uit te maken, maar zeker is het, dat er iets geschied is, waarover men den sluier der geheimzinnigheid blijkbaar wenscht te laten rusten. Reuter heeft naar het schijnt over het voorgevallene niet mogen seinen en men is in deze afhankelijk van de berichten van particuliere correspondenten, waarvan men de geloofwaardigheid niet met juistheid kan beoordeelen.

Een feit is, dat het Russische keizerlijk echtpaar plotseling van Tsarkoje Selo naar Gatsjina is overgehuisd, en dat op een tijd, waarop dit nimmer te voren is gebeurd. Als reden wordt niets meer of minder opgegeven dan dat de waterleiding vergiftigd was. Beweerd wordt zelfs, dat er een typhusepidemie onder het hofpersoneel is uitgebroken, waarvan reeds 100 personen het slachtoffer geworden zijn. Of hier misdaad in het spel is dan of hier van een onwillekeurige vergiftiging van het water sprake is, in verband met een herstelling der buizen in den afgeloopen zomer, valt nog niet te zeggen.

Spanje. — Tegenover de heftige oppositie, in den Spaanschen Senaat

gevoerd, tegen het regeeringsontwerp tot wijziging van het concordaat, is het ministerie Sagasta niet bestand geweest. Het heeft moeten zwichten voor den aandrang der openbare meening, welke zich uitsprak in het verzet der bisschoppen en andere leden van den Senaat.

Op den 25en Dec. een heiligen dag is in Madrid tusschen de Spaansche regeering en den Apostolischen Stoel een overeenkomst getroffen waarbij het concordaat van 1851 in zijn ouden vorm blijft gehandhaafd. *De begrooting van eeredienst echter wordt van 48 millioen verminderd tot 12 millioen.* De heilige Stoel heeft gemeend het groote offer van deze vermindering der kerkelijke inkomsten te moeten brengen.

Transvaal. — Goed nieuws. Heel goed nieuws van de Boeren.

Vooreest van De Wet en zijn *aanval.* Want het was een aanval, dat wordt nu uitdrdukkelijk erkend en dat werpt op alle berichten omtrent verslapping, verzwakking, overgave der Boeren een heel ander licht dan de censor met zijn dievenlantaarntje erop wilde doen schijnen.

Kitchener seint:

De Wet heeft met ongeveer 800 man den 18den Dec. generaal Dartnell te Langberg in het district Bethlehem, *aangevallen.* De vijand voerde een charge uit op minder dan 150 yards en werd verdreven na verscheidene uren vechtens met een verlies van ongeveer 20 man. Wij kregen een doode en twee officieren en 10 man aan gewonden. Dartnell had 120 mijlen afgelegd in 3½ dag, zonder tros.

Waarom die Dartnell zoo hard geloopen heeft? Omdat De Wet vóór hem was?

Of achter hem misschien?

Dan kwam er een telegram uit Kroonstad, te duidelijk om eenig commentaar noodig te hebben:

Majoor Macmicking, met 90 man van Vredefort door het Vaaldal marcheerend, werd plotseling door een overmacht overvallen. Een scherp gevecht volgde. De Engelschen waren genoodzaakt op den spoorweg terug terug te trekken. Twee officieren en vijf man werden gewond.

Vervolgens heeft generaal Spens, wiens naam onlangs voor het eerst werd genoemd, zijn vermaardheid onderstreept:

Generaal Spens rapporteert dat 200 bereden infanteristen, terwijl zij, in afdeelingen gesplitst, hoeven afzochten in de buurt van Beginder-Lijn (A-A. R.) werden aangevallen door 300 Boeren en 40 gewapende Kaffers onder Britz. De Boeren voerden een vastberaden charge uit en *overmanden een gedeelte van de troepen* voor Spens hulp kon brengen. *De verliezen waren zwaar*, maar er zijn nog geen bizonderheden ingekomen. Alleen is bekend, dat twee officieren zwaar gewond zijn.

Eed goede straf voor den gentleman, die hoeven afzocht: plunderde en roofde.

Maar eindelijk is Botha zelfs slaags geweest en we weten het, hij doet als De la Rey: niet of goed.

In de „Oranjerivier-kolonie" kwamen de kolonels Damant en Rimington evenwijdig aan elkaar oprukkende, den 20sten met de ochtendschemering bij Tafelkop aan, toen plotseling 800 Boeren onder M. Botha Damant's voorhoede overrompelden en, *in weerwil van een dapper verzet*, het kopje bestormden datde hoofdmacht en kanonnen beheerchte. Zij bleven echter slechts korten tijd in bezit van de stelling, daar Damant zelf hen verdreef, voor Rimington aankwam, maar *de verliezen waren zwaar.* Damant zelf werd gevaarlijk gewond, twee officieren en 20 man werden gewond. Rimington zette de Boeren nog eenigen tijd krachtdadig na en dreef hen over de Wilgerivier, waarna zij zich verstrooiden in alle richtingen. De Boeren lieten 6 dooden op het veld. Rimington vatte 5 gevangenen o. w. commandant Keyler. Een Boer die later onder parlementaire vlag verlof kwam vragen om de dooden weg te halen, erkende dat zij reeds 27 man begraven hadden.

Kitchener seinde 2 Dec. nader uit Johannesburg:

Damant gaat goed vooruit, ofschoon hij op vier plaatsen geraakt is. Damant heeft nog verklaard, dat hij oprukte om de Boeren den weg over de Rietspruit af te snijden, toen hij vijf afdeelingen bereden mandschappen, eskadronsgewijs rijdende, bemerkte, die deden alsof zij bezig waren salvo's af te geven op Boeren. Hij verbeeldde zich, dat het Yeomen waren, behoorende tot een andere kolonne; dadelijk reden zij in een eskadron; dit schoot en raakte er 8. De rest galoppeerde naar de kanonnen. Damant rukte, om de Boeren den pas af te snijden, met een troepenafdeeling op den top van het kopje, dat de omgeving beheerschte, de Boeren waren hem echter voor geweest en openden een hevig vuur. De troepen zochten dekking onmigddellijk onder de Boeren en vochten tot allen gedood en gewond waren, op vier na. Onderwijl chargeerde echter Scott het kopje en vermeesterde het.

En nu tot desert nog dit:

De kolonne van kolonel Parks is in den nacht van den 19den *aangevallen* door Muller en Trichardt met een pompom. De vijand werd afgeslagen na uren vechtens, en liet 8 dooden op het veld, o. w. commandant Kriezen (?) en veldkornet Mahon en 3 gewonden. Onze verliezen waren zeven dooden en *zes officieren* en 18 man gewond.

Of Chamberlains plumpudding hem gesmaakt zal hebben.

Nu weten we meteen waarover de Boerencommandanten onlangs zoo hebben beraadslaagd. Niet over het neerleggen van de wapens, dat zal nu wel duidelijk zijn. En er is nog meer te wachten.

Reuter seint:

Commandant Kemp die aan het hoofd van 400 man staat, is een tijd lang niet roerig geweest. Eenige dagen geleden is hij echter naar Saalspoort getrokken en heeft hij vee van Linche weggehaald.

De Boeren steken de lijn tusschen Veertienstroomen en Mafeking voortdurend over, uitgaande op rooftochten in Westelijke richting.

Bij Vrijburg heeft de Kaapsche politie met een afdeeling rebellen te doen gehad, die een kar met toestellen om den spoorweg te vernielen achterlieten.

Liebenberg moet gebrek hebben aan paarden en vee, maar het eerste is zoo erg niet, merkt kol. De Wit zeer juist op:

Zoo lezen wij o. a. dat 12 Dec. de verkenners van Wessels en Odendaal ter sterkte van 60 man met 85 paarden bij Draaifontein de Engelschen onder kolonel Price ontmoetten. De Boeren namen stelling werden door de Engelschen verdreven; deze bekwamen drie gewonden, terwijl de Boeren, 79 paarden, muilezels, munitie, enz. achterlatende, hun heil in de vlucht zochten door Price vervolgd.

Die 60 Boeren vluchtten dus op 85—79 = zes paarden.

Als men 't gelooven wil.

Geen wonder, dat er nog onophoudelijk versterkingen naar Zuid-Africa gaan. Een rijke schat heeft alleen een heel regiment aangeboden. Jammer van 't geld.

Advertentien.

De ondergeteekende betuigt hierbij namens Mevrouw de weduwe J. A. de Veer, aan allen, die, op welke wijze ook hebben bijgedragen tot het oprichten van een kelder met grafsteen, voor haar dierbaren echtgenoot, haren hartelijken dank.

Aruba, den 16 Januari 1902.

J. W. J. van der Linde Schotborgh.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1° Januari 1899 t|m 30 Juni 1899, onder N° 6605 I t|m N°. 1669 K, zal plaats hebben op Donderdag den 30 Januari a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 23st Januari 1902.

De Voorzitter,

A. JESURUN.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar-en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januairi 1899 té 30. Juni 1899, bao di No. 6605 I té No.1669 K, lo toema lugá dia Huebes 30 di Januari i dianan koe ta sigi.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 23 di Januari 1902.

President.

A. JESURUN.